

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ LUNARĂ

DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

A B O N A M E N T U L:
 pentru Instituțiuni și Autorități 500 Lei pe an
 pentru Autorități Judecătorești }
 " " Magistrați } 350 Lei pe an
 " " Avocați }

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
 Str. G. Mărzescu 20
 C L U J

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
 2 lei cuvântul
 Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
 numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj
 Directorul revistei

AL. ULVINIANU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Procuror General la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Décanul baroului adv. din Cluj

Secretar

VIRGIL I. MĂNESCU

licențiat în drept student în filosofie

S U M A R I:

Legea pentru lichidarea datoriilor (Art. 69 p. b.) de *I. Mănescu*.
 Care este procedura acțiunilor Cambiale în Ardeal? de *V. Munteanu*.
 Observațiuni asupra Interpretării articolelor 4 și 5 din Codul
 Penal Român de *Todor Drăganu*.
 Jurisprudențe Civile.

Jurisprudențe Comerciale, cu nota de *Emil Pușcăriu*.
 Jurisprudențe procedurale.
 Jurisprudențe penale.
 Jurisprudențe la diverse legi.
 Ordine circulare.

Se publică hotărârile instanțelor de recurs, hotărâri ale ori căror instanțe dacă sunt adnotate,
 cum și articole doctrinare.

Orice număr ne primit se retrimite la cerere în contul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

A apărut:

Codul pașapoartelor și poliției de frontieră.

*Migrațiuni controlul
străinilor*

cu jurisprudențe, trimiteri și adnotări

Romulus Orezeanu **Nic. V. Mândru**
prim-președinte Trib. Arad Jude-președinte Trib. Arad
Arad 1935

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate: PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL. CLUJ

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Campia-Turzii; Filiale: Alba-Iulia, Bistrița, Hăteg, Sibiu, Turda.

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane, depuneri 120 milioane

Vasile M. Dimitriu

Consilier la Curtea de Apel din Timișoara. Fondatorul revistei de unificare legislativă „Ardealul Juridic” din Cluj

AVORTUL

și
Noua legiuire penală română

Conferința publică ținută la Institutul „Social Român” Secțiunea Banat-Crișana din Timișoara, la 31 Martie 1935 în legătură cu problema „Depopulării Banatului”

Constantin Sudețeanu

Docent Universitar

Opinia publică

Analiza condițiilor și aspectelor ei. Cluj 1935

De acelaș autor

Sub tipar: **Durkheim și școala** sociologică franceză.

A APARUT:

Buletinul Legilor

care publică legile, regulamentele și instrucțiunile la câteva zile dela publicarea lor oficială sub direcțiunea

D-lui I. MANESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Abonamentul 700 lei anual
Pentru magistrați și avocați . . . 500 „ „
Plătibil și în rate de minimum 50 lei

Administrația la Curtea de Apel Cluj

A apărut:

Studii și documente privitoare la
Politica religioasă a României întregite

No. 1.

Nulitatea Concordatului
dintre
România și Sf. Scaun

Expuneri și încheieri ale Consiliului legislativ,
Cont. Minist. de Instrucție etc. etc.

procedate de o

Scurtă privire asupra istoriei Concordatului român

de

ONISIFOR GHIBU

prof. Univ.

Cluj, 1935.

Legea pentru lichidarea datoriilor. Art. 69 al b.

„In principiu un text de lege nu se interpretează în mod obișnuit, numai după sensul literar al termenilor, ci trebuie să se țină seama și de spiritul legii, de scopul manifest urmărit de legiuitor; atunci când interpretarea pur literară a textului duce în mod vădit la soluțiuni inadmisibile sau absurde de natură a contraria sau zădărnici scopul legii, în acest caz principiile călăuzitoare și economia generală rezultând din contextul dispoziții și care oglindesc clar intențiunea reală a legiuitorului, cată să imprimă și textul izolat de *aparență contradictorie sau inadvertență*, sensul în care el își poate primi, în concordanță cu celelalte dispozițiuni, o *aplicațiune logică și radicală*“. — Cas. S. III Dec., Nr. 344—1933.

Cetind motivul acesta din decizia Inaltei Curți de Casație, trebuie să recunoaștem — că este tot ce se poate avea în vedere atunci când este vorba de a eși dintr'o încurcătură în care ne-ar pune o rea și ne gândită redactare a unui text de lege.

Acest motiv trebuie privit ca o regulă înțeleaptă de interpretare.

Plecând dela această regulă și în cadrul ei, trebuie discutată controversa în care au căzut atât instanțele, cât și juristii ce sunt chemați ca să le ajute, în deslegarea grelelor probleme juridice, din cauza variatei interpretări ce se dă Art. 69 al b din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane.

Este vorba de modul de probațiune al naturii datoriilor comercianților, pentru ca să intre sau nu în asanare.

Inalta Curte de Casație s'a fixat asupra acestei probațiuni în sensul că ea nu se poate face decât prin modul cum este redactat actul constatator al datorii.

Nu-i mai puțin adevărat însă că instanțele inferioare variază încă în ce privește interpretarea textului art. 69 al. b, și multe din ele nu se lasă convinse de interpretarea instanței superioare și dau un adevărat asalt susținând o părere contrarie, cu nădejdea că înalta instanță va reveni mai curând sau mai târziu asupra interpretării sale.

În adevăr potrivit art. 69 lit. b din legea lichidării datoriilor, se exceptează și intră în conversiune, datoriile comercianților și industriașilor, care aveau această calitate în momentul contractării datorii, dacă aceste datorii sunt de natură civilă, sau dacă caracterul civil al datorii rezultă din textul contractului de împrumut.

Din citirea acestui text rezultă că legiuitorul a împărțit datoriile comercianților: în datorii pur civile adică cari sunt cu totul streine

exercitării comerțului, și în datorii care deși ar putea fi considerate civile însă pot intra și în cadrul exercitării comerțului adică pot avea și caracter civil și caracter comercial din cauze obiective sau subiective.

În cazul acesta legiuitorul a ținut seamă de doctrină. Iată cum se exprimă Cesare Vivante în această privință în tratatul său de Drept Comercial Tomul I § 97: „Natura actului trebuie să fie considerată ca pur civilă, când prin caracterele sale constante și esențiale, este strein exercitării comerțului; astfel sunt toate actele cari regulează raporturile de familie și de naționalitate“. De alt fel și C. de Com. arată unele acte ca nefiind de natură comercială.

Rezultă deci că pentru datoriile din alternativa a doua, legiuitorul a prevăzut probațiunea exclusivă cu însuși textul actului ce constată datoria, iar pentru prima alternativă, adică pentru datoriile de natură civilă, n'a zis nimic, cea ce înseamnă că pentru dovedirea naturii acestor datorii, a lasat probațiunea pe seama dreptului comun.

Este de înțeles că legiuitorul s'a gândit că exista acte de asemenea natură care să conțină elemente din care să se deducă caracterul civil al datorii.

Ca probă avem art. 4 din C. Com. R; Art. 261 din C. Com. Ard.; Art. 1730 p. 2 și 1737 p. 2 și 5 C. Civ. R. ¹⁾

Că la aceste cazuri s'a gândit legiuitorul, rezultă și din declarațiile făcute de raportori la Camera și Senat ²⁾.

¹⁾ Art. 4 C. Com. R. Se socotesc, afară de acestea ca fapte de comerț celelalte contracte și obligațiuni ale unui comerciant, dacă nu sunt de natură civilă sau dacă contrariul nu rezultă din însuși actul. (Aceeși idee în 261 C. Com. Ard.)

Art. 1730 C. Civ. R. Creanțele privilegiate asupra ori căror mobile sunt: 2-- Sumele datorate pentru semințe, sau pentru cheltuiala recoltei anului curent, asupra prețului acestei recolte, și sumele datorate pentru instrumente de exploatațiune, pe prețul acestor instrumente.

Art. 1737 C. C. R. Creditorii privilegiați asupra imobilelor sunt: 2 — Aceia ce au dat banii cari au servit la achiziționarea unui imobil. Trebuie însă să fie constatată într'un mod autentic prin actul de împrumutare, că suma era destinată a fi întrebuințată la aceasta; asemenea trebuie să fie constatată prin chitanță vânzătorului că plata prețului s'a făcut cu banii împrumutați.

5. Acei ce au împrumutat bani pentru a îndemni pe lucrători, se bucură de acelaș privilegiu, însă numai la cazul când întrebuințarea acelor bani va fi constatată într'un mod autentic prin actul de împrumutare; și prin chitanța lucrătorilor, în modul în care s'a vorbit mai sus despre acei cari au împrumutat bani pentru achizițiunea unui imobil.

²⁾ Dl Aurelian Benteoiu raportor (la cameră). „De sigur, Die Bordeni, ca profesionist îți dai seama ce înseamnă introducerea în lege a unei atari dispozițiuni cu privire la probă. De aceia legea a limitat. Dacă aceste datorii nu sunt de natură comercială, ele intră în prevederile legii. De pildă, dintr'un act de vânzare în siste-

Mai este de remarcat un lucru. Art. 69 p. b din Legea pentru lichidarea datoriilor vorbește de cazul când există un contract de împrumut text, adică un act care să constate împrumutul.

Dar dacă nu există un act de împrumut, și creditorul solicită plata datoriei, pe bază de contract de împrumut verbal, copie de pe registre sau cambie? Cum rămâne cu probațiunea, că datoria are caracter civil nu comercial? De unde vom scoate elementele care să demonstreze caracterul datoriei? Căci nu putem pretinde ca aceste acte să conțină caracterul civil al datoriei? În sfârșit în Ardeal o situație excepțională o au contractele încheiate în privința imobilelor (Art. 262 C. Com.) care nu sunt considerate ca acte de comerț și deci sunt de natură exclusiv civilă.

Un împrumut, făcut în scopul de a se cumpăra un imobil, fie chiar constatat printr-un act scris, nu-i așa că conform principiului pus de art. 262 C. Com. și art. 69 p. b. în prima alternativă (natură exclusiv civilă) poate fi dovedit conform dreptului comun scopul pentru care s'a făcut împrumutul?

Tot așa ar fi cazul și cu actele prevăzute de art. 5 și 6 din C. Com. R.

I. MĂNESCU

Care este procedura acțiunilor Cambiale în Ardeal?

Menirea unei codificări fiind înlăturarea problematicului, a nesigurantei în jurul chestiunilor, prevenirea soluțiilor date după „quot capita tot sensus” și prin urmare curmarea discuțiilor sterpe, fără sfârșit, nu numai inutile ci dăunătoare și risipitoare de timp și bani, cu alte cuvinte ea având scopul de a stabili ordinea, siguranța și fixarea mer-

mul legii noastre, care exclude din sfera comercialității operațiunile privitoare la imobile, naște garanția de plată pentru un creditor, această garanție este de natură civilă. De asemenea, dacă caracterul juridic al datoriei nu rezultă din textul contractului de împrumut, creanța trebuie să nască dintr-o operațiune cu caracter civil. Dacă din contextul *actului juridic* se dovedește caracterul civil, de exemplu destinația sumii, de a dota o fiică, o destinație streină comerțului, în cazurile acestea comerciantul beneficiază de prevederile legii de față. Mai mult de cât atât nu se poate acorda“.

Di M. Romnicianu raportor (la Senat) — „vă dau un exemplu, este cazul împrumutului pentru procurarea de preț pentru cumpărarea unui imobil. În acest caz, codul civil cere să existe subrogare prin însăși actul de împrumut căci altfel nu se subrogă cumpărătorul vânzătorului“.

sului regulat în soluționarea controverselor, este desigur o greșală de neertat dacă o lege promulgată naște ea însăși o serie de probleme cari agită, produc confuzii și riscuri și mult timp încă permit diferite interpretări până când, pe cheltuială și în dauna imprecinațiilor, problemele ajung rând pe rând la cea mai înaltă instanță și primesc într'un fel sau altul o soluțiune pe care apoi și-o însușește lumea.

Noua lege cambială în vigoare deja dela 1 VI 1934 prin faptul că în loc să reglementeze procedura cambială (care în toată lumea este una specială) la fel înaintea tuturor instanțelor din Țară prin o procedură unificată care apoi ușor va putea fi încadrată într'un cod de procedură civilă unificată, prevede un provizorat și crează prin o petecire discuție și nesiguranță. Iată că în Ardeal unde codul de procedură civilă în art. 606—619 reglementează procedura specială pentru validitatea cambiilor și biletelor la ordin, se pune de un an de zile problema dacă „procesele cambiale pornite pe cale de acțiune“ (art. 63 I. camb.) mai pot fi făcute conform acestor reguli. Cu alte cuvinte dacă instanțele mai pot emite mandatele de plată cambiale sau nu. Consecința este că diferitele instanțe au diferite păreri și chiar la aceeași instanță ba chiar secție domnii magistrației au diferite vederi pro și contra.

Procedura civ. ard. modernă (1912) și bine chibzuită are, pe lângă marea ei valoare de echitate atât pentru creditor cât și pentru debitor (bineînțeles dacă se aplică în spiritul legiuitorului), — și posibilitatea asigurării precum și o incontestabilă metodă juridică și evită complicațiuni neplăcute cum ar fi de ex. un proces de daune în contra posesorului, care procedează cu licitație în baza unei cambii, a cărei formulă executorie apoi este anulată în recurs sau în proces.

A fost imprudent de a nu primi propunerea Consiliului Legislativ mai cu seamă că „opozitia la executare“ este o noțiune care peste tot nu există în nici unul din codurile de procedură din Țară (există simplu „opozitie“ și numai „contestație la executare“) și oșebit deasta este o numire complet greșită căci „opozitia la executare“ din art. 62 I. camb. nu se îndreaptă contra execuției (sechestrului) ci vrea să fie acele „excepțiuni“ cambiale, despre cari mereu vorbește textul legii cambiale adică excepțiuni contra însuși titlului în baza cărui s'a procedat la executare.

Procedura cambială din Ardeal trebuie considerată ca o garanție de siguranță de principii de drept și de metoda juridică și abrogarea ei ar însemna incontestabil o pierdere în ordinea procedurală, o amputare a proc. civile, care ar avea drept consecință imposibilitatea unei acțiuni cambiale în Ardeal.

Așadar tendința de a o abroga atinge și mai dureros, când ea este susținută pe motive

greșite și erori grosiere numai de unele persoane, iar nu cerută de noua lege cambială.

Aceste susțineri se întemeiază în deosebi pe o interpretare greșită a art. 112 și 61 din noua lege cambială și a art. 606 din pr. civ. ard. (vide d. e. „Curentul juridic“ din 15 Nov. 1934).

Să cercetăm mai întâi motivul care voiește să se bazeze pe art. 112 din legea cambială.

Aici se spune textual că „din ziua intrării în vigoare a acestei legi sunt abrogate toate legile și dispozițiunile anterioare, cu privire la cambie și bilet la ordin“.

Cred, că nu încapă îndoială, că sub acele legi și dispozițiuni anterioare, cu privire la cambie și bilet la ordine, nu se poate înțelege altceva decât vechiile legi cambiale cari au existat până la 1. VI. 1934 în diferitele părți ale Țării (Regat, Ardeal, Bucovina) adică legile *materiale*, iar nu și procedurile cari au suferit numai modificări prin art. 63.

Iată argumentarea noastră.

Înainte de toate punctul acesta de vedere numai atunci nu ar fi discutabil, dacă legea cambială ar prevedea exclusiv investirea cu formula executorie prev. în art. 61 ca singurul mod de validitate a cambiei în justiție și ar fi abrogat prin urmare orice altă formă de procedură pentru încasarea creanțelor cambiale pe cale judecătorească. Legea însă nu intenționează asta ci din contra prezintă procedura cu investirea, numai drept *una* din cele două căi pe cari le admite, căci în art. 63 se spune clar, că procesele cambiale pot fi „pornite *fie pe cale de acțiune*“ fie pe „cale de opoziție la somatiunea de executare“. Cu alte cuvinte, scurt: Legea a vroit să mențină pornirea proceselor cambiale pe cale de acțiune, ca și înainte de promulgarea noii legi cambiale.

Dacă nu ar fi așa, ar însemna că nu numai în Ardeal dar nici în vechiul regat nu s'ar mai putea face acțiunea cambială, pentru că în altă ipoteză în baza art. 112., I. camb. ar trebui considerat la fel abrogate și dispozițiunile speciale din Cod. Com. rom. referitoare la acțiunea cambială, îndeoseb art. 349 alin. 4. 5. 6, care și azi are ființă.

Cu alte cuvinte, ar însemna, că peste tot, în întreaga Țară validitatea unei cambii să nu fie posibilă decât exclusiv prin investirea cu formula executorie, pentru că în toate părțile acțiunea cambială are dispozițiuni speciale. Ori la aceasta se opune însăși legea în art. 63 unde vorbește de acțiune cambială și deoarece legea nouă cu excepția alin. 2. 3. și 4., din art. 63., nu conține și dispozițiuni procedurale refer. la procesele pornite pe cale de *acțiune*, acestea trebuiesc căutate acolo unde se află urmând a fi numai completate cu art. 63., alin. 2. 3. și 4..

În consecință art. 112. 1. camb. pe aceea nu intenționează să le desființeze, pentru-

că desființarea lor ar însemna desființarea acțiunii cambiale admise de art. 63. pe care posesorul cambiei o poate alege în locul investirii cu formula executorie.

În ce privește al doilea argument prin care se încearcă a se demonstra abrogarea procedurii mandatului de plată cambială, el se bazează înainte de toate pe afirmațiunea greșită a autorului (Dl. judecător C. Sasu, de altfel unul din cele mai bune elemente în justiția română) că procedura civilă ardeleană ar oferi „două posibilități de a exercita acțiunea cambială...“ (prevăzută în art. 63 l. camb.)... logică, căci dacă de fapt *procedura civilă ardeleană* ar da două posibilități de a exercita acțiunea cambială, admisă de art. 63. din *l. camb.* de ce ar fi bună numai una din cele două posibilități, și de ce asta și nu cealaltă? — Căci doar și în art. 606 pr. civ. ard. se spune, că „reclamantul își poate valida acțiunea cambială...“ (prevăzută în art. 63. 1. camb.)... Sau legea nouă cambială admite și acțiunea cambială și atunci aceasta se poate face așa cum o prevede procedura civilă, sau nu o admite, și atunci ar fi abrogată *orice* posibilitate.

Dar înainte de toate procedura civilă din Ardeal nici nu cunoaște două posibilități de acțiune cambială, căci procedura civilă, *care* vorbește tot timpul de acțiune, *numai* în art. 606., și urmă vorbește de acțiunea cambială (directă și în regres).

Sustinerea contrară se explică ușor prin concluzia greșită pe care autorul acestei susțineri o trage din formularea textului de lege (art. 606) unde se spune că „reclamantul își poate valida acțiunea sa cambială...“ și accentuând cuvântul „poate“ (mai sugerându-și probabil și cu cuvântul „și“) chibzuieste că, dacă poate reclamantul așa, poate și altfel. Asta însă însemnează nu numai o greșită citire (este adevărat, că nici traducerea română nu este destul de nuanțată) dar și o neglijaire a propoziției condiționale, care urmează și care în traducerea românească ar trebui să procedeze: „dacă (reclamantul) anexează în original actele, cari conform legii cambiale sunt necesare pentru întemeierea acestei acțiuni“. Cu alte cuvinte spune art. 606 că numai dacă este împlinită această condițiune se „poate“ face acțiunea cambială.

Asta rezultă clar din expunerea de motive a legii. (Pentru a preveni unei citiri greșite ținem să atragem atențiunea că aceasta expunere de motive s'a făcut deja la anteproiect și deci vorbind despre „lege de azi“ („a mai iog“) înțelege legea anterioară pr. civ. din 1911), aici arătându-se că dintre sistemul german și austriac procedura civilă din 1911, azi procedura civ. ard. pe care textul original o abreviază „Pp“, a ales pe cel din urmă și zice: „Proc. civ. a ales procedura mandatului“, și „pr. civ. se deosebește... prin aceea, că... *afară de procedura cu mandat de plată nu cunoaște altă procedură cambială*“.

Dar asta rezultă în mod firesc și din natura cambiei care ea însăși este titlul de drept pe care posesorul își bazează acțiunea și pretențiunea. Legea nouă cambială chiar exprimă aceasta veche dogmă doctrinară citând în art. 61 „cambia are valoare de titlul executor“...

Așa fiind, sub acțiune cambială nu poate fi înțeleasă, alte, decât aceea, care se bazează pe acest titlu, sau invers, dacă acțiunea se bazează pe acest titlu, sau invers, dacă acțiunea se bazează pe acest titlu ea nu poate fi decât cambială, adică cea reglementară prin art. 606—619 din pr. civ. ard., nici decum una de drept comun. Căci dacă reclamantul ar recurge la procedura comună pentru o pretențiune cambială, el ar manifesta intențiunea, de a renunța la titlul de drept, pe care îl reprezintă cambia, și la avantajile procedurii cambiale, și de a face o acțiune pur civilă.

Este adevărat că proc. civ. admite în art. 606 acțiunea cambială numai în baza unei cambii neviciate, și din motivul acesta judecătorul acordă avantajile procedurale ale acestei acțiuni (mandatul) numai acțiunii întemeiate pe un titlu neviciat. Indată ce cu ocaziunea rezolvirii instanța constata un viciu al titlului, ea refuză liberarea mandatului de plată cambial și citează părțile (art. 608 în deosebi alin. penult.) cu alte cuvinte procedează ca la acțiunea civilă. Este o logică juridică în aceasta dispozițiune, căci validitând în definitiv reclamantul prin acțiunea o creanță, instanța nu-l poate pur și simplu respinge. Dar această acțiune apoi nu mai poate fi numită cambială, cambia rămânând numai un mijloc de probă, care până la desbaterea în fond nu are nici o importanță și această acțiune în caz de lipsă a pârâtului la constituiere d. e. se rezolvă tot așa ca și acțiunea în care se afirmă numai o creanță: cu sentință în lipsă, atacabilă cu opoziție etc. etc.

Din toate acestea rezultă clar, că procedura civ. ard. nu cunoaște decât o *singură* acțiune cambială, și o singură procedură de judecare pentru această acțiune, ce nu poate fi considerată abrogată prin noua lege, care în art. 63 admite și acțiunea cambială.

Prin urmare în Ardeal reclamantul în baza unei cambii — bine înțeles neviciate — nu poate face altă acțiune decât conf, art. 606 și instanțele nu au motiv să refuze rezolvirea conf. legii.

Acțiunea cauzală și de îmbogățire rămâne natural acțiuni civile.

Sperăm că în scurt timp se vor vedea inconvenientele și complicațiunile ce vor rezulta din procedura prin investire cu formula executorie, și procedura prin mandat de plată se va unifica pentru întreaga țară așa cum Consiliul legislativ cu multă pricepere și prevedere a propus-o dela început.

Dr. VICTOR MUNTEAN
advocat, Sibiu

Observațiuni asupra interpretării articolelor 4 și 5 din Codul penal român

Alineatele 1, 2 și 3 ale articolului 4 din Codul penal român prevăd:

„Vericare Român va putea fi urmărit și judecat, chiar în lipsă, pentru crimele săvârșite, fie ca autor, fie ca complice, în afară de teritoriul României.

Deasemenea, el va putea fi urmărit și judecat pentru faptele săvârșite, fie ca autor, fie ca complice, în afară de teritoriul României și calificate delictive după acest codice, dacă acele fapte sunt pedepsite după legislațiunea țării unde au fost săvârșite, afară de delictivele prevăzute și pedepsite de art. 180, 181, 238, 243, 247, 249, 259, 299 par. 1, 321, 352, 355, 356 din Codul penal.

În caz de deosebire între pedepsele prevăzute de legislațiunea țării unde s'a comis crima sau delictul și acele prevăzute de acest codice, se va aplica pedeapsa cea mai ușoară“.

Cele dintâi două alineate cuprind, după cum se vede, trei reguli explicite: una privitoare la urmărirea și judecarea crimelor comise în streinătate, alta privitoare la delictivele comise în streinătate ce se pedepsesc, iar a treia privește delictivele comise în streinătate nepedepsibile; în sfârșit, alin. 2 mai cuprinde în sine o a patra regulă, care însă nu este decât implicită, și anume regula nepedepsirii contraveniturilor comise în streinătate.

Din dispozițiunile legii privitoare la crime rezultă că cetățeanul român va putea fi urmărit și judecat, chiar în lipsă, pentru crimele săvârșite, ca autor sau complice, în streinătate. Cu toate că textul legii nu prevede în privința pedepsirii crimelor decât atât, totuși autori ca Tanoviceanu și Dl Traian Pop se considerează îndreptățiți să afirme că cetățeanul român, care a comis în streinătate o faptă calificată de Cod. pen. rom. crimă, va fi pedepsit chiar dacă acea crimă nu e pedepsibilă după legea locului de săvârșire (v. Tanoviceanu, Tratat de drept și procedură penală, vol. I. p. 340 și Tr. Pop. Drept penal comparat, partea generală, p. 147).

Este evident că această concluzie nu rezultă pentru ei din alin. 1 al art. 4, ci din confruntarea alin. 1, art. 4 cu alin. 2 al aceluiași articol, care, vorbind de delictivele săvârșite în streinătate, stabilește că, pentru ca acestea să poată fi urmărite și judecate, e necesar să fie pedepsite după legislațiunea țării unde au fost săvârșite. Or, cum alin. 1 al art. 4 din Cod. pen. rom. nu pune această condiție pentru pedepsirea crimelor săvârșite în streinătate, autorii mai sus citați se cred îndreptățiți să afirme, pe baza unei interpretări a contrariu, că crimele săvârșite de un cetățean român în streinătate se pedepsesc, chiar dacă acele fapte nu sunt pedepsite după legislațiunea țării unde au fost săvârșite.

Astfel, Tanoviceanu și autorii care-l urmează operează cu o înjumătățire a principiului în dubio mitius și anume îl aplică atunci când legea streină prevede o pedeapsă mai ușoară, dar nu îl aplică atunci când legea streină nu prevede nici o pedeapsă. Iată cum formulează Tanoviceanu la p. 343, vol. I a Tratatului său această părere: „Nepedepsirea tentativei după legea streină nu va fi luată în considerare, decât la delict, căci după art. 4 crimele se pedepsesc în orice caz după legea noastră (numai pedeapsa poate fi mai ușoară pe baza legii streine), pe când delictul numai atunci, când ele se pedepsesc și după legea streină“.

Este evident că o asemenea procedură este greșită. Este imposibil de presupus că legiuitorul a voit să aplice principiul în dubio mitius atunci când e vorba de o crimă pedepsită mai ușor în streinătate decât la noi și să nu-l aplice atunci când crima nu e deloc pedepsită după legea streină a locului de comitere, deși pedepsită după legea noastră. Nu a putut fi intenția legiuitorului să consacre o astfel de normă cu desăvârșire potrivnică oricărui spirit de iustitie: de aceea credem că principiul în dubio mitius trebuie aplicat integral și la crime.

Ca să vedem cât e de illogică o astfel de înjumătățire a principiului în dubio mitius, e suficient să constatăm că ea ne conduce la propozițiuni ca următoarea: „după art. 4 crimele se pedepsesc în orice caz după legea noastră (numai pedeapsa poate fi mai ușoară în baza legii streine)“; propozițiune ce se găsește la p. 343, vol. I a Tratatului lui Tanoviceanu. Această frază din Tratatul lui Tanoviceanu reprezintă pentru noi o adevărată bizarerie iuridică și ne duce la rezultatul curios că, deși o crimă va fi pedepsită în baza Cod. pen. rom., totuși pedeapsa ce se va aplica va fi aceea cuprinsă în legea streină, ca fiind mai ușoară.

Este adevărat că la concluzia neaplicării principiului în dubio mitius în mod integral la crime ne conduce confruntarea alin. 1 și 2 al art. 4 din Cod. pen. rom., dar aceasta numai dacă nu considerăm alin. 1 și 2 ca fiind în oarecare legătură de complectare. Or, noi credem că alin. 2 al art. 4 trebuie considerat ca o complectare a alin. 1, căci dacă am opune într'un mod absolut aceste două alineate, cum procedează Tanoviceanu, am ajunge la anumite concluzii pe care nici Tanoviceanu și nici noi nu le putem admite.

În adevăr, numai alin. 2, care se ocupă de delict, conține precizarea după care calificarea faptelor ca delict se face exclusiv după Cod. pen. rom., pe când alin. 1 nu determină Cod. pen. rom. ca singur izvor de calificare a crimelor. Așa că, dacă, imitând pe Tanoviceanu, opune într'un mod absolut aceste două alineate, ajungem la concluzia că crimele săvârșite în streinătate nu se vor califica în mod necondiționat după Cod. pen. rom.,

ci calificarea se va putea face după legiuirea streină a locului de comitere. Raționamentul pe care am fi obligați să-l facem dacă am adopta metoda lui Tanoviceanu ar fi următorul:

Legea nu cere decât la delict ca să fie calificate conform Cod. pen. rom. A contrariu, legea nu cere ca, la rândul ei, calificarea crimelor să se facă în baza Cod. pen. rom. și astfel ea se va putea face în conformitate cu legea streină căci, dacă legea română ar fi avut intenția ca faptele criminale să se califice exclusiv în baza ei, ar fi spus aceasta expressis verbis, cum a spus-o în cazul delictelor.

Iată la ce concluzie eronată ne duce consecvența aplicare a metodei lui Tanoviceanu de a interpreta a contrariu, metodă care ne-a mai dus la o greșală izbitoare și anume la înjumătățirea principiului în dubio mitius în cazul crimelor.

Deci, după cum e inadmisibil de a opune alineatului 1 al art. 4 condiția alineatului 2, art. 4, în baza căreia, pentru delictul să poată fi urmărit și judecat, se cere ca ele să fie calificate ca atare de Cod. pen. rom., tot așa de inadmisibil e să-i opunem cealaltă condiție a alin. 2, art. 4, după care se cere ca delictul să fie pedepsit de legislația țării unde au fost săvârșite.

Nu înțelegem de ce Tanoviceanu întinde condiția alin. 2, art. 4 care prevede calificarea delictelor pe baza Cod. pen. rom. și alin. 1, art. 4, declarând că întodeauna calificarea se face după Cod. pen. rom. și nu procedează la fel și în privința condiției alin. 2, art. 4, în virtutea căreia, pentru cetățeanul român să poată fi urmărit și judecat pentru faptele săvârșite în afară de teritoriul României, se cere ca acestea să fie pedepsite după legislațiunea țării unde au fost săvârșite, ci pe aceasta se simte obligat să o opună alineatului 1 al art. 4.

Trebue să observăm apoi că, dacă am admite că principiul în dubio mitius nu se aplică pentru cazul când faptele săvârșite de un cetățean român în streinătate sunt calificate crime de Cod. pen. rom., dar nu sunt pedepsite de legea locului de comitere, atunci ar însemna, dată fiind putința ca o faptă să fie infractiune într'o țară și faptă lăcită în alta, să obligăm pe streinii ce se găsesc într'un anumit stat să se poarte altfel decât cetățenii acestui stat, ceea ce ar constitui, evident, o injustitie.

În fine, este inadmisibil să se calce principiile generale de drept consacrate de toate legislațiunile, cum e principiul în dubio mitius, pentru simplul motiv că legea prezintă imperfecțiuni de redactare, a căror exploatare consecventă ne-ar duce la concluzii ce nu sunt adoptate de nimeni. Este inadmisibil să violăm un principiu general de drept, mai ales atunci când acest principiu e consacrat de Codul nos-

tru. E adevărat că Cod. pen. rom. în alin. 3 al art. 4 îl consacră numai parțial, întru cât nu vorbește de cazul când crima nu se pedepsește în baza legii streine mai blânde, dar, deoarece, cum am arătat, nu e permis să opunem în mod absolut alin. 2 aliniatului 1 al art. 4, ci, dimpotrivă, fiind obligați să le considerăm ca fiind unul față de celalalt într'un raport de complectare și, cum prin pedeapsă mai ușoară putem înțelege foarte bine și nepedepsirea (căci ce pedeapsă e mai ușoară decât nepedepsirea?), credem că se impune concluzia că principiul in dubio mitius se aplică integral, atât alin. 1, art. 4, cât și alin. 2, art. 4 din Cod. pen. rom.

Mai trebuie să observăm, înainte de a trece la analiza art. 5, Cod. pen. rom., că nu primim afirmația lui Tanoviceanu, după care „calificarea faptei se face totdeauna după Cod. pen. rom.”, decât cu anumite rezerve.

Calificarea Cod. pen. rom. nu o putem lua în considerare întotdeauna decât ca un criteriu pentru a ști dacă o faptă comisă în streinătate poate fi urmărită și judecată la noi în țară sau nu.

În adevăr, după Cod. pen. rom., numai faptele săvârșite în streinătate calificate crime de acest Cod și anumite delictе precizate de alin. 2, art. 4 pot fi urmărite și pedepsite. Delictеle determinate în alin. 2, art. 4, precum și contravențiunile săvârșite în streinătate nu pot fi urmărite și judecate la noi în țară. Astfel, calificarea se va face întotdeauna pe baza Cod. pen. rom. numai pentru a ști dacă fapta aparține categoriei infractiunilor comise în streinătate ce pot fi urmărite și judecate în România sau categoriei infractiunilor nepedepsibile la noi în țară.

Dar, cum pedeapsa ce se aplică faptelor calificate crime sau delictе de Cod. pen. rom. nu este întotdeauna cea prevăzută de această lege, ci, potrivit principiului in dubio mitius consacrat de Codul nostru, va putea fi și pedeapsa prevăzută de legea streină, în mod firesc calificarea ce se va da faptelor va fi aceea cuprinsă în legea a cărei pedeapsă se aplică în cazul concret.

Neexactitățile la care poate să conducă înțelegerea greșită a condiției puse de alin. 2 al art. 4 ca *faptele să fie calificate delictе după Cod. pen. rom.* și a interpretării extensive ce i se dă, se pot observa foarte clar din concluziile la care ajunge Tanoviceanu la p. 341, vol. I a Tratatului său. Cităm aceste concluzii ale lui Tanoviceanu:

„1. Calificarea faptei se face totdeauna după Cod. pen. rom.. O faptă care este crimă în streinătate, iar după Cod. pen. rom. numai un delict, va fi considerată delict și invers.

„2. Când pedepsele prevăzute de codicele țării unde s'a comis infractiunea se deosebesc de cele prevăzute în Cod. pen. rom., se va aplica pedeapsa cea mai ușoară“.

Dacă afirmația mai sus citată a lui Tanoviceanu că „o faptă care este crimă în strei-

nătate, iar după Cod. pen. rom. numai un delict, va fi considerată delict“ e exactă, ca fiind în conformitate cu principiul in dubio mitius, nu poate fi exactă (așa cum susține Tanoviceanu) și propozițiunea inversă, anume că o faptă care e delict la locul comiterii, iar crimă în Cod. pen. rom. va fi calificată crimă. Această afirmație nu ar fi exactă, pentru că s'ar putea întâmpla ca o faptă declarată crimă de Cod. pen. rom. să fie pedepsită cu o pedeapsă corecțională (conform afirmației lui Tanoviceanu: „Când pedepsele prevăzute de codicele țării unde s'a comis infractiunea se deosebesc de cele prevăzute de Cod. pen. rom. se va aplica pedeapsa cea mai ușoară“) și totuși să fie calificată crimă, conform cu afirmația lui Tanoviceanu că „calificarea faptei se face totdeauna după Cod. pen. rom.”, ceea ce constituie, cred, o evidentă contrazicere din punct de vedere logic și o situațiune în opoziție cu modul de a defini infractiunile în raport cu pedeapsa ce li se aplică, mod adoptat de Codul nostru penal în art. 1.

* * *

Alineatele 1 și 2 ale articolului 5 din Cod. pen. rom. prevăd:

Dispozițiunile din articolul precedent sunt aplicabile streinilor domiciliați în România, dacă sunt supușii unei țări cu care România are tratat de extraditiune și dacă extraditiunea lor nu a fost cerută de țara lor.

Vericare strein care, în afară de teritoriul României, va fi săvârșit, fie ca autor, fie ca complice, vreo crimă în contra siguranței Statului sau vreo crimă de contrafacere a sigiliului Statului, a monetei naționale, având curs în România, a hârtiilor de credit sau titlurilor Statului Român, a biletelor de bancă autorizate de lege, va putea fi urmărit, judecat și pedepsit, în România, dacă va fi prins pe teritoriul român sau dacă guvernul va obține extrădarea lui.

Di prof. Traian Pop. întemeindu-se pe faptul că în alin. 1 al art. 5 se vorbește expres despre streinii domiciliați în România, pe când în alin. 2 se vorbește despre *orice strein* și numai în legătură cu acele infractiuni comise în streinătate care aduc atingere siguranței și creditului Statului, consideră că streinul menționat în alin. 2 al art. 5 nu poate fi identic cu streinul de care vorbește alin. 1 al art. 5 și că deci streinul pomenit în alin. 2 art. 5 este streinul nedomiciliat în România.

Admiterea acestei distincțiuni este extrem de importantă, ea fiind foarte bogată în consecințe. Iată cum rezumă Di Traian Pop la p. 153 a Dreptului său penal comparat aceste consecințe:

„Cum alin. 3 al par. 4 prevede în caz de conflict între pedeapsa prescrisă de Cpr. și cea streină, aplicarea pedepsei celei mai ușoare, iar alin. 4 prevede nepedepsirea infractorului, dacă a fost achitat în streinătate, sau dacă fiind condamnat, a executat pe-

deapsa, sau a fost grațiat, ceea ce alin. 2 al art. 5 nu prevede, urmează, că statul român — în privința crimelor îndreptate în contra siguranței și creditului său — aplică o măsură mai severă streinului nedomiciliat în România, decât Românului sau străinului domiciliat în România, deși aceștia din urmă prin comiterea infracțiunilor menționate, se fac mai culpabili decât străinii nedomiciliați în România fiindcă ei datoresc mai multă credință și loialitate patriei lor și adevărate țării ocrotitoare, decât cei din urmă.

Este evidentă nedreptatea și chiar absurditatea.

Vom observa dela început că, după părerea noastră, această distincțiune trebuie suprimată și că interpretarea corectă a alin. 2 al art. 5 ne obligă să-l considerăm ca aplicându-se atât streinului domiciliat, cât și celui nedomiciliat în România.

În adevăr, pe când alin. 1 al art. 5 vorbește expres despre streinul nedomiciliat în România, alin. 2 al art. 5 vorbește în general despre „oricare strein” adică nu numai despre cel nedomiciliat în România, ci și despre cel domiciliat la noi în țară. Textul legii nu ne permite să adoptăm o interpretare care ar restrânge aplicarea alin. 2 al art. 5 numai la streinul nedomiciliat, căci aceasta ar însemna ca, printr-o interpretare restrictivă, să abuzăm de faptul că legiuitorul a întrebuintat un termen general. E clar că o astfel de interpretare nu ar avea o altă justificare decât faptul că legiuitorul, după ce a întrebuintat o noțiune cu sfera de înțeles foarte precis limitată, a recurs la termenul general: „orice strein”. Or, această justificare ar fi foarte slabă, căci ideea pe care o conține, aplicată consecvent, ar duce adeseori la consecința practică de a pune în imposibilitate pe legiuitor să întrebuinteze termeni generici.

Dar, deși acest argument ni se pare că se poate de logic, totuși nu-l considerăm ca hotărâtor și desigur n'am fi pornit la luptă împotriva mai sus menționatei distincțiuni, dacă am fi avut la îndemână numai acest singur argument.

În afară de acest argument, poziția pe care am adoptat-o în această discuție se prezintă întărită și în lumina altei considerații.

Astfel, nu numai că litera legii nu justifică această interpretare, dar, mai mult, dacă am admite că alin. 2, art. 5 privește numai pe streinul nedomiciliat în România, am ajunge la adevărate absurdități. Dacă am admite că alin. 2, art. 5 nu privește și pe streinul domiciliat în România, am ajunge la concluzia absurdă că un strein domiciliat în România, supus al unei țări cu care România are tratat de extraditațiune și dacă extraditațiunea a fost cerută de țara lui, în baza alin. 1, art. 5, nu ar putea fi urmărit și judecat în România pentru infracțiunile precizate în alin. 2 al art. 5, pe când streinul nedomiciliat la noi în țară, — în aceleași condițiuni (adică fiind supus al unei

țări cu care România are tratat de extraditațiune și când extraditațiunea a fost cerută de țara lui) și pentru aceleași infracțiuni, — ar cădea sub competența instanțelor românești.

În adevăr, admitând că alin. 2, art. 5 privește numai pe streinul nedomiciliat în România, ar urma ca acesta să poată fi urmărit, judecat și pedepsit în România pentru crimele arătate în alin. 2, art. 5 în condițiile determinate de acest alineat, pe când streinul domiciliat în România, pentru aceleași crime, n'ar putea fi urmărit și judecat, decât dacă ar îndeplini condițiile cerute de alin. 1, art. 5, adică dacă nu ar fi supus al unei țări cu care România are tratat de extraditațiune și dacă țara lui nu ar fi cerut extraditațiunea, condiții ce nu se cer streinului de care se ocupă alin. 2, art. 5. Pe această cale, am ajunge la concluzia absurdă că streinul domiciliat în România nu ar putea fi urmărit, judecat și pedepsit dacă ar fi supus al unei țări cu care România are tratat de extraditațiune și dacă extraditațiunea a fost cerută de țara lui, pe când streinul nedomiciliat la noi în țară, chiar în condițiile mai sus arătate și pentru aceleași crime, ar putea fi urmărit, judecat și pedepsit în România.

TUDOR DRĂGANU
doctor în drept

(Va urma)

Jurisprudente civile

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Dec. Nr. 1575—1933. Președinția Dlui S. Tipel Cons.

Interdicția de înstreinare înscrisă asupra imobilelor donate. Consimțământ pentru întăbularea unui drept de ipotecă din partea donatorilor, asupra unor asemenea imobile, echivalează cu o renunțare la clauza de înstreinare? Soluție negativă. — Trebuie chemat în instanța ce judecă cererea de radiere și donatorul? Soluție negativă.

Ipoteca este un accesoriu al creanței. Cererea de radierea parțială a ipotecii nu este o schimbare de acțiune.

Art. 148 și 150 din regulamentul cărților funduare.

DELIBERÂND

Văzând motivul de recurs în cuprinderea următoare:

1. „Violarea dispoz. art. 148 și 150 din regulamentul cărților funduare, combinat cu exces de putere și eroare grosieră”.

Considerând că *consimțământul pentru întăbularea dreptului de ipotecă, în limita u-*

nei anume creanțe, dat în favoarea Băncii Agrare, de recurenți pentru garantarea unor datorii a fiilor lor, nu implică o renunțare definitivă și totală la clauza de interdicțiune de înstrăinare înscrisă de recurenți asupra imobilelor donate, și deci numai prin exces de putere și denaturarea acestui consimțământ, Curtea a putut ajunge la concluziunea, că recurenții care-și rezervaseră atât dreptul de uzufruct cât și dreptul de a-și asigura părțile în numerar ce se cuveneau din moșie fiicelor lor, nu mai aveau calitatea de a introduce acțiunea în radiere, care face obiectul acestui proces.

Că în aceste împrejurări, recurenții potrivit art. 150 regulamentul c. f. având a chema în instanță pentru radiere, numai pe acele persoane care ar putea suferi vre-o pagubă prin radiere, rezultă că nu aveau a acționa în nici un caz pe fiii lor, căroră nu putea decât să le profite această radiere și în consecință greșit și cu violarea acestui text a decis Curtea (după ce stabilește drepturile de uzufruct și altele ale recurenților) că ei n'au calitatea de a ataca cesiunea intervenită, și nu pot face radierea decât chemând în proces și pe fiii lor, fără de care nu se poate lua nici o dispoziție valabilă.

Că deci motivul I, de recurs fiind fondat el cată a se admite.

Văzând motivul II de recurs:

2. „Violarea dispozițiilor art. 469 din codul civil Austriac în legătură cu violarea principiului de drept, conform căruia dreptul de ipotecă este un accesoriu al creanței“.

Având în vedere că prin acest motiv se pretinde că instanța ar fi violat art. 469 c. civ. austriac și principiul de drept că ipoteca este un accesoriu al creanței deoarece fiind stabilit că recurenții au achitat Băncii Agrare suma de 326.000 lei, prin Societatea pârâtă, instanța trebuie să dispue radierea ipotecii sau în orice caz trebuia să admită în parte acțiunea.

Considerând că instanța de apel constatând în fapt existența ipotecii instituite în favoarea Băncii Agrare, a unei părți din creanța garantată cu ipotecă, rezultă că față de aceste constatări, Curtea avea obligațiunea de a examina și stabili ce sumă anume s'a plătit și care este *quantumul rămas neplătit din datoria inițială garantată, urmând a se radia ipoteca pentru sumele ce instanța ar fi constatat-o că au fost achitate; că o asemenea cerere nu poate constitui o schimbare a obiectului acțiunii*, — cum greșit a decis instanța de fond — ci numai o reducere a pretențiilor formulate de recurenți, așa că și din acest punct de vedere recursul găsindu-se fondat, — el cată a se admite și deciziunea atacată a se casa cu trimitere înaintea aceleasi instanțe pentru a proceda la o nouă judecată.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Decizia No 1118—932. Președenția D-lui V. Șandor, cons.

Cine poate cere notarea, în C. F. a unui proces, asupra proprietății. Art. 148 din Reg. de C. F.

Curtea,

Deliberând:

asupra recursului făcut de Abraham Isac și soția în contra sentinței nr. 125—1932 a Tribunalului Cluj, S. III-a.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă, că la 10 Decembrie 1931, reclamantul Weisz Leopold a intentat acțiune la Judecătoria de ocol Urbană Cluj, Secția c. f., în contra pârâților Abraham Isac și soția, pentru recunoașterea dreptului de proprietate, asupra imobilelor din acțiune și totodată adnotarea procesului în Cartea Funduară.

Ca Judecătoria, prin încheierea no. 15418-1931, a respins acțiunea, iar această hotărâre fiind apelată, Tribunalul Cluj prin sentință supusă recursului, a reformat încheierea primei instanțe și a ordonat notarea procesului în cartea funduară.

Că pentru a da aceasta soluțiune Tribunalul arată, că deoarece acțiunea reclamantului, se bazează pe disp. art. 148 din Regulamentul de C. F. și întrucât un astfel de proces potrivit art. 12 Legea LIV din 1912 formează obiectul notării în c. f., acțiunea a trebuit să fie admisă.

Având în vedere, că recurenți critică soluțiunea instatei de apel, pretinzând prin motivele de recurs, că instanța ar fi violat art. 12 al legii LIV din 1912 și art. 148 Reg. de C. F. atunci când a ordonat notarea procesului, în lipsa unui drept real al reclamantului, existent în C. F.

Considerând, că potrivit disp. art. 148 Reg. C. F., numai acele persoane pot cere notarea în C. Funduară a unui proces, asupra proprietății, care au un drept real anterior și evidentiat (întăbulat, adnotat, prenotat) în Cartea Funduară asupra imobilului din litigiu.

Că în spetă instanța constatând, că acțiunea este introdusă conf. art. 148 din Reg. de C. F., pentru recunoașterea dreptului de proprietate și radiere, ea nu poate ordona notarea cerută — decât constatând existența în favoarea reclamantului a dreptului real cerut de art. 148, ceace nefăcând, Tribunalul a violat dispozițiunile menționatului text și în consecință această parte a motivelor de recurs fiind întemeiată, recursul este a se admite și hotărârea atacată a se casa, menținându-se încheerea Nr. 15418—1931, a Judecătoriei Urbane Cluj.

Jurisprudențe comerciale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III-a.

Decizia No. 163—1935. Președinția D-lui O. Băleanu. Cons.

Despăgubire. Art. 1304 C. C. A. aplicabil și în materie comercială, prevede că paguba o suportă și păgubitul, dar, proporția desdăunerii între păgubit și păgubitor este lăsată la suverana apreciere a instanței.

Având în vedere că prin motivul I, II și IV de casare, recurenta invoacă rea aplicațiunea art. 1 cod. com., art. 1304 cod. civ., nemotivare și că Curtea de Apel s'a întemeiat pe taxe străine de firea pricinii, în dezvoltarea cărora susține că Curtea de Apel numai neținând seamă de toate împrejurările decisive ce rezultă din procesele verbale de sedință și din depunerile martorilor, a ajuns la concluziunea contribuiri la cauzarea pagubei în măsura stabilită, cu toate că în temeiul acestor elemente se putea stabili proporția culpei deci și a pagubei, astfel că instanța de fond nu putea să împartă și să o oblige a suporta paguba în jumătate parte cu intimata;

Considerând că art. 1304 cod. civ., aplicabil în baza art. 1. cod. com. și în materie comercială, după ce spune că paguba o suportă și păgubitul, dacă a contribuit cu vina lui la păgubire, în ce privește modul de suportarea pagubei, prevede, că paguba o suportă păgubitul proporțional cu păgubitorul, iar dacă proporția nu se poate stabili, paguba urmează a fi suportată în părți egale.

Considerând că din acest text rezultă, că atunci când la ivirea pagubei a contribuit și păgubitul, păgubitorul nu poate fi obligat necondiționat în toate cazurile la depline despăgubiri, ci fiecare parte suportă paguba în raport cu vina sa, și numai atunci, dacă proporția vinei nu se poate fixa, paguba urmează a fi suportată în părți egale.;

Considerând încă că ce privește fixarea proporției de vină a fiecărei părți, legiuitorul nu prevede nici o normă, de unde urtează, că stabilirea proporției culpei, părților și a faptului dacă în mod covârșitor paguba a fost cauzată de una sau de cealaltă parte, precum și dacă despăgubirea are loc și în ce proporție, este lăsată la facultatea și aprecierea instanței de fond, care o rezolvă ținând seama și în temeiul împrejurărilor de fapt ale procesului, iar stabilirea ei în această privință este necensurabilă de Inalta Curte, dacă este sprijinită de elementele de apreciere din care o deduce și motivează suficient asupra acelei constatări.

Având în vedere că în speță însăși recurenta admite existența culpei din partea ei, și excepționează numai faptul că suportarea pagubei a fost fixată în părți egale;

Că în asemenea condițiuni și întrucât Curtea de Apel prin considerentele deciziei, cum s'a arătat mai sus, motivează în mod iudicios și arată elementele și împrejurările de

fapt, din care deduce culpa ambelor părți prin stabilirea suportării pagubei în părți egale, a uzat de un drept de atributul ei și sub acest raport a făcut o justă aplicare a art. 1304 cod. civ., astfel că motivele I, II, și IV de recurs sunt neîntemeiate;

Având în vedere că prin motivul III de casare recurenta se plânge de omisiune esențială, săvârșită de Curtea de Apel prin aceea, că nu s'a pronunțat asupra mijlocului de apărare bazat pe împrejurarea că întrucât dânsa prin scrisoarea din 27 Aprilie 1927, trimise intimitei și primite de acesta, i-a făcut cunoscut că Banca nu este obligată la verificarea semnăturilor de pe chitanțe, recurenta nu poate fi considerată ca fiind în culpă din cauză că nu a verificat semnătura procuristului O. Gall, deoarece intimata netrimiteând răspuns la acea scrisoare, care are caracterul unei oferte, dânsa conform art. 320 cod. com. a acceptat oferta, astfel că între părți a intervenit o nouă convențiune; că susține, recurenta Curtea de Apel a omis a se pronunța și asupra mijlocului de apărare întemeiat pe împrejurarea că intimata fiind avizată de debitarea contului prin scrisoarea trimisă cu carte de înmânare, Banca a procedat cu toată diligența, astfel că dispariția sumei de 200.000 lei ridicată de prepusul intimitei, nu poate fi considerată ca o urmare a culpei recurente;

Considerând că potrivit art. 38 din leg. acc. judecăților, părțile înaintea Curții de Apel nu se pot servi de alte mijloace sau probe, decât acelea invocate la prima instanță sau arătate în apel sau în întâmpinare, în afară de cazurile prev. în art. 14 din aceeași lege, text ce se referă la excepțiile de procedură de ordine publică proba cu iurământ ca o probă necesară care nu poate fi prevăzută de parte, sau la o probă a cărei administrare nu provoacă amânarea procesului, iar conf. art. 402 pr. civ. starea de fapt cuprinsă în sentință, face deplină dovadă în privința susținerilor ale părților, și această dovadă nu poate fi anihilată numai de procesul verbal al desbaterilor sau de anexele lui;

Că din aceste dispozițiuni rezultă pe de o parte că în afara cazurilor expres prevăzute de art. 14 citat, cari însă în speță nu subsistă, părțile pentru a putea valorifica și ridica înaintea Curții de Apel vre-un mijloc de apărare pe lângă cele valorificate din partea primei instanțe, trebuie ca noul mijloc de apărare să-l invoace prin petiția de apel sau prin întâmpinare, iar pe de altă parte, că susținerile orale ale părților cuprinse și trecute în sentință, nu pot fi combătute, de cât de procesul verbal al desbaterilor sau de anexele acestor procese verbale.

Având în vedere că din procesele verbale de sedință dresate în fata Curții de Apel, în care se găsesc consemnate susținerile orale ale părților și din starea de fapt stabilită prin deciziunea atacată, rezultă că mijloacele de apărare deduse în judecată prin acest motiv de

casare, nu au fost invocate în întâmpinarea la apel depusă la Tribunal, ci au fost formulate numai în notele de ședință depuse după închiderea dezbaterii;

Că în asemenea situație și față de condițiile mai sus arătate, Curtea de Apel nici nu se putea pronunța asupra mijloacelor de apărare și deci cu drept cuvânt n'a ținut seama de ele, ca unele care au fost formulate în afară de condițiile legale (art. 38) și din acest punct de vedere prin aceea că nu s'a pronunțat asupra lor, Curtea de Apel n'a săvârșit o omisiune esențială.

Că așa fiind și motivul III de recurs este neîntemeiat.

Având în vedere că prin motivul V de recurs se invoacă exces de putere săvârșită de Curtea de Apel prin aceea că a considerat faptul că recurenta nu avut semnătura procuristului intimatului pentru a putea verifica semnăturile de pe chitanță, ca un element din care s'ar putea deduce culpa Băncii.

Considerând însă că acest motiv de recurs este de asemenea neîntemeiat, deoarece pentru a-și forma convingerea asupra culpei recurente, Curtea de Apel nu s'a întemeiat și și nu o deduce aceasta numai din culpa semnăturii procuristului ci și din împrejurările și elementele de apreciere mai sus expuse și specificate prin deciziunea sa, cari în complexul lor justifică îndeajuns concluzia Curții de Apel relativ la existența culpei recurente.

Că dar și acest motiv de casare fiind neîntemeiat, recursul urmează a fi respins fără a se examina motivul VI., la care recurenta prin procurator a renunțat azi în instanță.

Tribunalul Cluj, Secția III-a

Sentința Nr. 669/935. Preș. E. Pușcariu, jud. preș.

O cambie trasă asupra trăgătorului însuși în condițiile art. 3 alin. 2 noua lege cambială, în care elementul ordinului de a plăti cerut de art. 1 alin. 2. al menționatei legi este înlocuit cu promisiunea de plată a trăgătorului, își pierde valoarea de cambie. Acest titlu de creanță nu poate fi considerat, potrivit art. 104 alin. 2 legea cambială, nici bilet la ordin, în lipsa acestei denumiri în corpul creanței.

Asupra opoziției făcute de pârâții Leöb Mihail și soția în conformitate cu art. 62 noua lege cambială, în contra executării cambiei în valoare de 178.868 lei emisă în Cluj la 22 Octombrie 1934 și scadență la 29 Ianuarie 1935, semnată de trăgătorul Leöb Mihail, trasă de trăgător asupra lui însuși și girată de soția acestuia, cambie investită cu formula executorie de Trib. Cluj, S. III, prin încheierea Nr. 6 din 6 Febr. 1935, în baza cărei încheieri această instanță prin încheierea din 11 Febr. 1935 a ordonat executia silită asupra averii mobiliare a pârâților;

Având în vedere actele cauzei și susținerile părților în instanță;

Având în vedere că prin opozițiunea lor pârâții susțin că menționatei cambii lipsindu-i una din condițiile esențiale cerute de art. 1 alin. 2 noua lege cambială și anume ordinul de a plăti o sumă determinată, aceasta nu poate avea valoarea unui titlu cambial și ca atare nu poate obține o executare conform legii cambiale;

Considerând că titlul de credit în discuțiune cu mențiunea de cambie în cuprinsul său este semnată de pârâțul Leöb Mihail ca trăgătorul care se desemnează în corpul cambiei și ca tras prin mențiunea „cătred mine însuși”, deci este o cambie trasă asupra trăgătorului însuși, în condițiile art. 3. al. 2, noua lege cambială;

Că acest titlu de credit nu cuprinde dispozițiunea imperios cerută de art. 1 al. 2 noua lege cambială și anume „ordinul necondiționat de a plăti o sumă determinată” care este înlocuită cu promisiunea trăgătorului de a plăti dânsul la scadență suma conținută în cambie;

Considerând că este neîndoielnic, că și în situațiunea unei cambii trasă potrivit art. 3 al. 2. asupra trăgătorului însuși, invitațiunea sau ordinul de plată este necesar, deoarece deși trăgătorul și trasul sunt desemnați în aceeași persoană, aceasta figurează în corpul cambiei în două calități diferite, care nu se pot confunda;

Că a omite condițiunea ordinului de plată în cambie, cerută de art. 1 al. 2 sub sancțiunea virtuală a nulității acestui titlu de credit ca titlu cambial, înseamnă a ridica acestuia tocmai elementul structural al unei cambii, care o deosebeste de biletul la ordin, unde ordinul de plată al trăgătorului către tras este înlocuit cu promisiunea de plată a emitentului cambiei;

Că în adevăr, ceace-i esențial într'o cambie, este faptul că trăgătorul nu se obligă ca debitor direct față de beneficiar, ci se mărginește numai a da un ordin de plată trasului și a garanta că trasul va accepta acest ordin și va face plata la scadent, în timp ce într'un bilet la ordin primul debitor cu calitatea de debitor direct este emitentul acestuia, care face promisiunea de a plăti el însuși suma cuprinsă în acest titlu de credit;

Considerând că formalismul cambial este de o rigoare deosebită și nu se pot înfrânge sub nici un motiv dispozițiunilor legale menite a asigura titlurilor cambiale valoarea și privilegiile ce i le acordă legea cambială;

Că deci în lipsa elementului esențial al unei cambii, mențiunea în cuprinsul său al ordinului de plată, sus zisul titlu de credit nu poate avea valoarea unei cambii și prin urmare din acest punct de vedere nu poate fi executat potrivit legii cambiale;

Considerând că susținerea reclamantului cum că atunci când ca în specie, numele trasului este desemnat prin expresiunea „cătred mine

însumi“ regulele gramaticale se opun a trece în cuprinsul cambiei, dispozițiunea „veți plăti“ — este neserioasă, deoarece aceste două expresiuni „veți plăti“ și „către mine însumi“ nu formează o singură propozițiune, în care situațiune numai s'ar putea vorbi de un nou sens, ci constituie două propozițiuni distincte, dintre care cea din urmă în formă eliptică;

Considerând că titlul de credit în discuțiune nu poate fi considerat nici bilet la ordin, lipsindu-i elementul expres cerut de art. 104 alin. 1 noua lege cambială și anume denumirea de bilet la ordin trecută în însuși textul titlului;

Că astfel fiind, Tribunalul a trebuit să admită opoziția, stabilind că titlul de credit al cărui execuție a cerut-o reclamantul, nu întrunește condițiunile legale spre a fi executat conform legii cambiale și în consecință să anuleze toate actele de execuție în cauză.

NOTA

Noua lege cambială introduce prin art. 3 alin. 2 o inovațiune față de textul corespunzător, acum abrogat, al codului comercial din Vechiul Regat (art. 274. cod. comercial român) și anume dreptul trăgătorului de a se desemna ca tras.

Această dispozițiune o găsim însă în vechea lege cambială din Ardeal (art. 5) sub denumirea de bilet la ordin trasat.

Totuși, între textul legii cambiale din Ardeal, scoasă din vigoare prin legea cambială de unificare și textul respectiv din această din urmă lege, în ce privește chestiunea de care ne ocupăm, există o deosebire importantă. Potrivit legii ardelene calitatea de trăgător și aceea de tras nu se pot întruni în aceeași persoană decât într-o cambie unde locul de plată al ei este altul decât locul emisiunii cambiei. Deci condițiunea *distantia loci* în vechiul sistem cambial din Ardeal era absolut necesară pentru ca un titlu de credit, în care calitatea de trăgător și de tras o avea una și aceeași persoană, să poată fi considerată cambie.

Textul unificat nu mai prevede condițiunea *distantia loci*.

Cum cazul clasic al cambiei în care aceeași persoană deține ambele calități de trăgător și tras, este acela al unui patron care trage cambia asupra unei sucursale a lui, textul vechei legi cambiale din Ardeal își avea o completă justificare, traducând în mod fidel realitățile comerciale, astfel cum se prezintă în viața practică. De altfel aceeași cerință a unei distanțe efective între locul creațiunii cambiei și locul scadenței o găsim și în legea elvețiană și cea germană.

În sistemul legii ardelene, consecința lipsei menționatei condițiuni a distanței era că titlul de credit își pierde calitatea de cambie, însă avea valoarea unui bilet la ordin. Acest corectiv era foarte oportun în practica comercială. El are însă, după cum vom vedea mai jos, în primul rând o explicațiune teoretică.

Față de cele mai sus arătate, care relevează că foarte nimerită și în concordanță cu realitatea vieții juridice, clauza deosebirii de localitate în cambiile unde textul și

trăgătorul sunt una și aceeași persoană, care a fost motivul ce a determinat pe legiuitorul făuritor al legii cambiale unificate să părăsească acest criteriu?

Credem că este în întâiul loc o rațiune de principiu care a determinat introducerea clauzei *distantia loci* în vechea lege cambială din Ardeal și care nemai dăinuind în sistemul legii de unificare, a fost părăsit cu drept cuvânt de aceasta din urmă.

Vechile legiuiri cambiale din Ardeal și vechiul Regat nu cereau ca o condițiune necesară validității unui titlu de credit ca bilet, la ordin pentru a o deosebi de cambia propriu zisă, să fie trecută denumirea bilet la ordin în corpul titlului de credit. Aceste legiuiri (art. 3, și 110 legea cambiei din Ardeal și art. 270 cod. com, rom.) foloseau atât pentru cambie, cât și pentru bilet la ordin, denumirea generică de cambie. Deasemenea menționatele legi cambiale nu prevedeau clauzele obligatorii: a ordinului de plată pentru cambie și a promisiunii de plată pentru bilet la ordin, care cum am văzut în sentința ce adnotăm, formează, potrivit legii noi cambiale (art. 1 alin. 2 și 104 alin. 4) caracterele esențiale ale celor două titluri de credit și unul din criteriile principale de distincțiune între dănele. Din aceasta cauză se nășteau adesea echivocuri cuprindere la intențiunea părților ce au colaborat la crearea titlului cambial și anume dacă acestea au înțeles să semneze o cambie sau un bilet la ordin.

Acest echivoc era posibil să se nască mai ales în cazul special când trasul și trăgătorul se găseau desemnați în aceeași persoană. De aici necesitatea, pentru această situațiune, a condițiunii *distantia loci* din vechea lege ardeleană, care servea drept criteriu de deosebire a unei cambii de un bilet la ordin. Anume în cazul când era introdusă aceasta clauză, nu putea fi vorba de o cambie, iar în lipsa menționatei clauze, se stabilea caracterul de bilet la ordin al titlului cambial.

Legea cambiei unificată pentru a curma în toate cazurile posibilitatea oricărui echivoc, pretinde sub sancțiunea invalidării titlului de credit ca titlu cambial, să fie trecută, în cuprinsul lui în afară de celelalte mențiuni precise enumerate și mențiunea de cambie sau bilet la ordin, pentru ca aceasta să poată avea valoarea de cambie sau bilet la ordin.

Prin urmare și în situațiunea unui titlu cambial în care trăgătorul și trasul se găsesc întruniți în aceeași persoană, orice echivoc asupra intențiunii părților dacă au înțeles să creieze o cambie sau un bilet la ordin este înlăturat, din moment ce părțile care se servesc de un titlu de credit sunt obligate, în cazul când voiesc să creieze o cambie, să treacă printre celelalte mențiuni necesare existenței unei cambii numirea de cambie în corpul titlului de credit, iar în cazul când voiesc să creieze un bilet la ordin, să treacă și această expresiune în cuprinsul titlului cambial.

Față de atest criteriu general și mult mai precis de distincțiune între o cambie și un bilet la ordin, criteriul deosebirii locului de emisiune al cambiei de acel al plății, în cazul special mai sus discutat, devine inutil și aceasta este motivul pentru care legiuitorul de unificare n'a mai găsit necesar să-l adopte.

EMIL PUȘCARIU

Judecător — Președinte Trib. Cluj

Jurisprudențe Procedurale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I.

Dec. No. 38/933. D. Volanschi Prim-Președinte

Recurs. Termen. Motive de recurs. Termenul în care se depun. Art. 120 din legea contractelor de muncă, prevede numai termenul de recurs nu și termenul depunerii motivelor de recurs așa că pentru acestea rămâne a se aplica termenul reglementat de dreptul comun care este cel prevăzut de art. 33 și 36 din legea Curții de Casație.

Motive.

Având în vedere că pronunțarea hotărârii atacate cu recurs a avut loc la 18 Iunie 1931, deci, sub imperiul legii Curții de Casație din 1925.

Având în vedere că în materie de stabilirea procedurii pentru exercitarea dreptului de recurs în casare — procedură în care intră și regulamentul condițiilor în care are a se face motivarea recursurilor — dispozițiunile legii Curții de Casație au un caracter general și valoarea unor reguli de drept comun.

Deci, dacă prin o lege posteroară tratând o materie specială — cum este aceea a litigiilor derivând din contractele de muncă — se poate în adevăr, deroga de la regulile fixate prin legea Curții de Casație, aceste dispozițiuni derogatorii vor avea un caracter restrictiv și interpretarea lor trebuie făcută prin referire și în complectare cu regulile de drept comun, cari, — după cum s'a arătat în această privință, — sunt cuprinse în legea Curții de Casație.

Având în vedere că art. 33 din legea Curții de Casație din 1925 prevede că termenul de recurs, atât în materie civilă, cât și în materie comercială, este de o lună dela comunicarea hotărârilor ce se atacă, fără distincție dacă hotărârea s'a dat în lipsă, ori contradictoriu.

Că așa fiind legea citată nu a înțeles să oblige părțile ca odată cu introducerea recursului să motiveze recursul prin petiția de introducerea lui, ci le-a dat posibilitatea ca motivele de recurs să le depună și posterior prin o petiție oșebită, accentuând sub o formă exclusivă, prin art. 36, că în acest caz, petiția ce va cuprinde motivele de recurs va trebui să fie depusă înăuntrul termenului de recurs, *socotit numai dela comunicare.*

Așa dar atât depunerea motivelor de casare în mod separat de petițiunea de recurs cât și dispoziția că atare depunere trebuie făcută în termenul de recurs, socotit numai dela comunicare, constituiesc reguli stabilite prin o lege, care, în această privință, formează dreptul comun și deci, ele au a fi observate în orice materie specială, atâta timp cât legea care guvernează materia specială nu ar prevedea expres dispozițiuni contrarii lor.

În ceea ce privește exercitarea dreptului de recurs, *legea contractelor de muncă din*

1929 cuprinde numai art. 120, care nu prevede decât că sentința tribunalului se va putea ataca cu recurs, în termen de 5 zile libere de la pronunțare.

Din această dispozițiune a unei legi speciale, raportată la legea Curții de Casație, nu se poate deduce decât că s'a dat o regulamentare nouă termenului în care trebuie introdus recursul și a felului de socotirea lui; ea nefăcând absolut nici o mențiune cu privire la depunerea motivelor de recurs, rezultă că regula cu caracter de drept comun pe care o prevede art. 36 din legea Curții de Casație din 1925, privitoare la transportul depunerii motivelor de casare și care în mod accentuat și exclusiv consacră principiul calculării lui numai dela comunicare, a rămas în vigoare și în materie de aplicarea legii contractelor de muncă.

Urmează dar a se decide că, dacă recursurile făcute după această lege trebuiesc, în adevăr să fie introduse în termenul de 5 zile libere, socotite dela pronunțarea hotărârii atacate, depunerea motivelor de casare va putea fi făcută și prin petiție separată, depusă tot în 5 zile libere, socotite, însă numai dela comunicare.

Această interpretare a art. 120 din legea amintită mai este sprijinită și pe rațiunea că, dacă pronunțarea unei hotărâri poate fi suficientă pentru o parte spre a ști dacă are sau nu interesul să introducă recurs în schimb depunerea și deci redactarea motivelor de recurs presupune neapărat cunoașterea temeiurilor de drept și de fapt în baza cărora instanța a dat hotărârea sa, cunoaștere care face necesară comunicarea hotărârii.

Astfel fiind și întrucât în speță este necontestat că sentința atacată cu recurs a fost comunicată recurentului la 3 August 1931 și că motivele de recurs au fost depuse la 8 August 1931, deci, în termenul legal, urmează că incidentul este nefondat.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II-a

Decizia No. 771/1935 Președ. Const. Gh. Rătescu. președ.

Termen de apel. Lege nouă modificatoare. — Conflict cu legea veche. Cari dispozițiuni se aplică.

CURTEA.

Asupra motivelor de casare:

„Violaarea art. 244 al. III din legea minelor din 1929 prin greșita interpretare și rea aplicațiune a principiilor cuprinse în art. 1 din codul civil.“

Având în vedere că după cererea făcută la 21 Iunie 1926 de Filip Lustgarten, autorul intimațiilor, Primul Președinte al Trib. Prahova, în conformitate cu art. 240 și 162 din legea minelor atunci în vigoare, a ordonat înscrierea în registrele de mutațiuni imobiliare

ținute la acel tribunal a actului de concesiune și arendare transcris special sub No. 3671—1921; că împotriva ordonanței prezidențiale declarându-se apel atât Ministerul Agriculturii și Domeniilor cât și de Ministerul Instrucției și Comerțului, intimții au ridicat incidentul de tardivitate a acestor apeluri pe cari tribunalul Prahova s. I-a l'a găsit întemeiat și în consecință a respins apelurile Statului, prin sentința cu Nr. 118—1933 atacată de Ministerul Industriei și Comerțului cu recursul de față;

Că, pentru a ajunge la soluționarea de respingere, tribunalul constată în fapt și motivează că ordonanța de înscriere apelată de Minister a fost afișată la data de 22 Martie 1929 pe sala Primăriei com. Boldești iar la 23 Martie 1929 pe sala Tribunalului Prahova S. I-a, că posterior acestor formalități, dar înainte de expirarea termenului de 15 zile prevăzut de art. 160 al legii minelor din 1924 pentru facerea apelului, a fost promulgată noua lege a minelor din 28 Martie 1929 care prin art. 244 al. III prevede că termenul de apel este de 10 zile dela comunicare; că, următor acestei dispozițiuni, ordonanța în chestiune a fost comunicată Ministerului de Agricultură în ziua de 30 Octombrie 1929 și Ministerului de Industrie în ziua de 26 Februarie 1930, după care, în termenul legal de 10 zile, Ministerele au introdus apelurile în contra cărora s'a formulat incidentul de tardivitate.

Că aceste apeluri sunt tardive — conchi-de tribunalul — pentru că ordonanța de înscriere a fost obținută sub legea veche și executată sub imperiul aceleiași legi, în condițiunile art. 160, iar apelurile declarate după expirarea celor 15 zile dela afișarea ordonanței, astfel încât există un drept câștigat pentru parte chiar dacă în urmă au intervenit noile forme procedurale prevăzute în legea actuală.

Având în vedere că chestiunea ridicată prin motivele de casare este de a se ști ce dispozițiuni sunt aplicabile în cazul unei ordonanțe pentru înscrierea de drepturi miniere față de care termenul de apel prescris de legea din 1924 se găsea în curgere la data aparițiunii legii din 1929, anume dispozițiunile art. 160 din legea veche cari prevăd că asemenea ordonanțe pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile dela afișarea sau dispozițiunile art. 244 din legea nouă după care termenul de apel este de 10 zile dela comunicare.

Considerând că art. 1 din codul civil stabilește principiul că legea dispune numai pentru viitor și că ea nu are putere retroactivă.

Că dacă, prin derogare dela acest principiu, se admite în genere că unele legi, cum sunt cele privitoare la chestiuni de procedură, la termenele ori exercițiul căilor de atac etc., au prin ele înșile un efect retroactiv, această retroactivitate nu trebuie înțeleasă în sensul că legea nouă ar atinge actele ori situațiunile desăvârșite sub imperiul legii vechi, ci numai că dispozițiunile ei devin aplicabile de îndată, chiar și situațiunilor pe cale de constituire în

ceiace privește actele și formele neîndeplinite încă la data când noile dispozițiuni au intrat în vigoare; că de aci urmează că un termen care a pornit să curgă sub aplicațiunea unei legi anumite și pe care legea ulterioară l'a surprins înainte de îndeplinire rămâne guvernât tot de legea cea veche dacă curgerea lui a fost determinată de un act (comunicare, afișare, etc.) făcut în conformitate cu prevederile acestei legi, un asemenea act având o valoare juridică proprie ce nu poate fi atinsă de dispozițiunile noii legi de procedură decât în virtutea unei declarațiuni formale a legiuitorului derogatorie dela art. 1 din codul civil;

Considerând că o atare soluție, care refuză aplicarea legii noi când este vorba de căi de atac aflate în curs după legea veche, se întemeiază chiar pe faptul că legii noi când este vorba de căi de atac aflate în curs după legea veche, se întemeiază chiar pe faptul că legiuitorul codului de procedură civilă a adoptat el însuși această părere în art. 742 al. III, prin care dispune că, „hotărârile al căror termen de reformare nu s'a sfârșit la data punerii în aplicare a acestui cod vor rămâne supuse căilor de reformă până la sfârșirea acestor termene“, prin urmare este în spiritul legilor române ca termenul pentru exercitarea dreptului de apel, ca și oricăror altor căi de atac, să fie cel stabilit de legea înființată când s'a întocmit actul procedural de care depinde curgerea termenului.

Considerând că în specie, astfel cum s'a expus mai sus, după ce ordonanța prezidențială a fost afișată și termenul de 15 zile pentru facerea apelului începuse să curgă potrivit cu art. 160 al legii minelor din 4 Iulie 1924, ulterior, la data de 28 Martie 1929 — dar înainte de expirarea termenului prevăzut de legea veche, — a fost promulgată legea minelor modificatoare care prin art. 244 desființează sistemul consacrat de legea din 1924 și dispune că apelul se va face în 10 zile dela comunicarea ordonanței de înscriere.

Că, în conformitate cu principiile arătate, urmează a decide că din moment de formalitate care a provocat punerea în mișcare a termenului de apel s'a îndeplinit sub legea din 1924, aceiași lege a trebuit să fie observată până la sfârșitul termenului pentru a autoriza respingerea unor apeluri introduse după 15 zile dela afișarea ordonanței; că art. 244 nu poate să-și găsească în cazul de față aplicațiunea pe care o pretinde recurentul, căci interpretarea ce se încearcă prin motivele de casare duce la concluziunea nejuridică că un act făcut cu observarea normelor în vigoare în momentul săvârșirii lui să nu-și mai producă efectele vizate de legea care-l institue; ceea ce nu rezultă din noua lege a minelor și în lipsa unei dispozițiuni exprese pe care această lege nu o conține, este interzis categoric de art. 1 c. c. când proclamă principiul neretroactivității legilor.

Că, așa fiind, soluțiunea dată de tribunal apeului introdus de Ministerul de Industrie și Comerțului nu violează nici unul din textele sau principiile examinate, deci motivele de casare sunt neîntemeiate, iar recursul urmează a se respinge.

Având în vedere și cererea intimatilor prezenți de a li se acorda cheltueli de judecată pe cari, apreciind le fixează la 5000 (cinci mii) lei.

Pentru aceste motive, Curtea, în numele legii, respinge recursul făcut de Ministerul de Industrie și Comerț în contra sentinței cu Nr. 118—1933 a Tribunalului Prahova sec. IIa.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Decizia No. 1618—1935. Președ. Th. Radu, consilier

Procură. Conform art. 68 din legea avocaților, avocații nu sunt autorizați de a lucra în mod valabil în numele împrișinaților de cât în baza unei împuterniciri date conform legii, deci recursul declarat de avocat fără procură este inadmisibil.

DELIBERAND.

Asupra inadmisibilității recursului declarat de către avocatul Dânsoreanu Lazar în numele acuzatului Costea David Hâtu, în contra deciziunii penale No. 916—1934 a Curții de Apel Cluj s. III-a; dosar No. P. III. 572—1934.

Având în vedere că, din actele din dosar se constată că, avocatul Dânsoreanu Lazar n'are procură din partea acuzatului, pentru a declara recurs în numele lui;

Considerând că, potrivit dispozițiilor art. 68 din legea avocaților, avocații nu sunt autorizați de a lucra în mod valabil în numele împrișinaților, decât în baza unei împuterniciri dată conform legii.

Că astfel fiind și cum, în speță pe lângă că acest recurs dacă ar fi introdus de către acuzat în mod valabil s'ar găsi a fi inadmisibil, întrucât acuzatul la desbaterea principală a Curții de fond, a fost apărut de apărătorul special Dr. D. Runcanu, cu procura în dosar, care a luat act de deciziune și deci aceasta a rămas definitivă; dar întrucât avocatul care a declarat recursul de față, în numele acuzatului, n'are împuternicirea de a-l reprezenta în justiție pe acesta, urmează că recursul se găsește a fi făcut de o persoană fără calitate și deci că a fi respins ca inadmisibil.

Jurisprudențe la diverse legi

Curte de Casație Secția II.

Jurnalul Nr. 2531/935. Preș. D-lui C. Rătescu Președinte.

CONVERSIUNE: — Recurs, — Acțiune provocatorie la instanța de fond. Cerere de suspendarea judecării recursului. — Admitere.

Curtea. Asupra cererei de suspendare, Considerând că, conform dispozițiilor art. 69 al. ultim din legea pentru lichidarea

datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 creditorul va putea cere fie pe cale de excepție, fie pe calea unei acțiuni principale, să stabilească înaintea instanței de fond, că debitorul nu îndeplinește condițiunile cerute spre a intra în prevederile legii.

Considerând că, potrivit aceleiaș legi și anume potrivit art. 68 al. penultim *lequitorul prevede că judecata recursului poate fi suspendată până la tranșarea procesului în fond când se constată că creditorul a sesizat instanțele de fond competente:*

Considerând că, în speță este necontestat, după cum se dovedește cu actele depuse la dosar, că înaintea instanței de fond chemată a se pronunța dacă debitorii îndeplinesc condițiile spre a intra în prevederile legii, creditorul — deși n'a făcut o acțiune principală — primind însă discuțiunea cererii debitorilor, a opus acestora obiecțiunea că nu pot beneficia de dispozițiunile legii, în care scop chiar au cerut și i s'a admis contra probă cu martori, cu alte cuvinte instanțele de fond s'au găsit astfel sesizate cu o cerere din partea creditorului, care să ducă la stabilirea că cererea debitorilor nu este întemeiată.

Că deci, dovedindu-se existența unei cereri din partea creditorului, incidentul ridicat de debitor urmează a fi admis și deci a se suspenda judecarea recursului, până la tranșarea procesului de fond.

Pentru aceste motive, Curtea, în numele legii, suspendă judecarea recursului.

România, Ministerul Justiției
Direcțiunea Judiciară

No. 101057 — 17 Octombrie 1935.

Domnule Președinte,

Ministerul de Finanțe ne aduce la cunoștință, că unele Curți de apel și tribunale judecând recursuri făcute împotriva hotărârilor date în materie de percepere și urmărire a veniturilor publice, au aplicat, — în ce privește termenul în care urma să se facă asemenea recursuri, — dispozițiunile art. 34 alin. penultim din legea de urmărire din 1921 și art. 33 alin. ultim din legea Curții de Casație potrivit cărora recursul în această materie se face în termen de 30 zile de la pronunțarea hotărârei.

Pentru a înlătura orice discuție posibilă vă semnalez că art. 1 din legea decretată sub No. 2006—1926 și publicată în Monitorul Oficial No. 95 din 29 Aprilie 1926 stabilea că termenul de recurs în această materie curge în 30 zile dela comunicare. Posterior art. 52 din legea No. 65—1934 pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice din 5 Mai 1934 a modificat din nou vechile dispozițiuni și păstrând principiul că dreptul de recurs curge dela comunicare, reduce însă acest termen la 3 zile.

p. Ministru,
ss, G. M. Sescioreanu

p. director,
ss. Emil Diaconescu